

BYENS ANSIGT

Retningslinier for skilte og andet facadeudstyr

BYENS ANSIGT

Retningslinier for skilte og andet facadeudstyr

UDGIVER

Herning Kommune
By, Erhverv og Kultur

ÅR

2010

REDAKTION OG TEKST: Mette Wraa Nielsen, Arkitekt, cand. aarch

i samarbejde med

PROJEKTGRUPPE: Tina Sølberg Dybbro, Arkitekt maa
Hanne Ortvad, Arkitekt maa
Marius Reese, Arkitekt maa
Hans Eghøj, Arkitekt maa
Hans Henrik Schmidt, Arkitekt maa
Steen Blichfelt,

LAYOUT OG GRAFIK: Mette Wraa Nielsen, Arkitekt cand. aarch

WEB: www.herning.dk

I forlængelse af at Herning Kommune har vedtaget en række udviklingspolitikker der skal være med til at sikre at kommunen udvikler sig fremadrettet mod at blive et regionalt kraftcenter med gode bosteder, arbejdspladser, uddannelsessteder m.m., vil Herning Kommune også søge at sikre at kommunen tager sig bedst mulig ud til glæde for både borgere og besøgende. Et af de arbejdsredskaber der kan hjælpe med at sikre det, er en skiltevejledning.

Herning Kommune har derfor besluttet at den nuværende skilte- og facadevejledning "Byens ansigt" fra 1995 skal revideres, da der i de forløbende år er sket mange ændringer på skilteområdet, som den eksisterende vejledning ikke tager højde for f.eks. digital skiltning.

Herning Kommune ønsker endvidere at udtage den del der omhandler facadernes udformning, materialer m.v. af vejledningen for at medtage det i en eventuelt kommende arkitekturpolitik.

Det har altid været skiltningens vigtigste funktion at fortælle om butikkens eller virksomhedens tilstedeværelse og art. Hvis butikkerne forsøger at overdøve hinanden drukner informationerne.

Derfor skal "Byens Ansigt - Retningslinier for skilte og andet facadeudstyr" sammen med kommunens administration af retningslinierne, rådgive og inspirere borgere og bygherrer, til en flot, fantasifuld og klar skiltning med stor vægt på kvalitet.

02 retningslinier for skilte og andet facadeudstyr

01	INDLEDNING
04	FORMÅL
06	BYDEFINITIONER
06	Skiltning i bymidter
06	Skiltning i centerområder
07	Skiltning langs indfaldsvejene, i erhvervs- og offentlige områder
07	Skiltning i boligområder
08	RETNINGSLINIER
08	Bymidter
19	Centerområder
27	Langs indfaldsvejene, i erhvervs- og offentlige områder
35	Boligområder
43	BYPORT
43	LANDZONE
43	FREDEDE BYGNINGER
43	UAKTUEL SKILTNING
43	TIDSBEGRÆNSNING
44	ADMINISTRATION
45	ANSØGNING
46	LITTERATUR
47	BILAG
48	Lovgivning
51	Ordforklaring
54	Kortbilag - eksempel

04 formål

- **Byens Ansigt** indeholder retningslinier og anbefalinger for opsætning af skilte, reklamer, belysning og andet facadeudstyr gældende for alle bygninger.
- **Byens Ansigt** har til formål at inspirere og vejlede bygherrer og grundejere.
- **Byens Ansigt** danner grundlag for, hvordan Herning Kommune administrerer ansøgninger om opsætning af skilte og andet facadeudstyr.

Byens Ansigt - Retningslinier for skilte og andet facadeudstyr er udarbejdet med henblik på at sikre, at skiltningen er tilpasset karakteren af de enkelte områder.

Retningslinierne er tilegnet fire forskellige bymæssige bebyggelser, som omfatter:

- **BYMIDTER**
- **CENTEROMRÅDER**
- **LANGS INDFALDSVEJENE, I ERHVERVS- OG OFFENTLIGE OMRÅDER**
- **BOLIGOMRÅDER**

Retningslinierne er således forskellige med hensyn til type, størrelse og placeringmuligheder, hvilket fremgår af de enkelte afsnit.

Landsbyer betragtes, i skiltemæssig henseende, som boligområder, hvis de ikke fremgår som andet af kortbilagene.

Afgrænsningen og definitionen på de enkelte områder fremgår af de kortbilag, der kan ses og www.herning.dk.

I den trykte version er der kun medtaget et eksempel på ét kortbilag, da områderne er under konstant udvikling. Man er altid velkommen til at kontakte Herning Kommunes byggesag, hvis man er i tvivl om, hvilket område en ejendom tilhører.

Det er muligt at se og udprinte hele vejledningen på www.herning.dk.

Generelt skal man være opmærksom på, at lokalplaner kan have skærpende bestemmelser i forhold til vejledningens retningslinier. I alle tilfælde gælder, at **lokalplaners bestemmelser går forud for retningslinierne i vejledningen**.

Skiltning i bymidter

Retningslinierne for skiltning i bymidten skal sikre, at der værnes om bebyggelsen og at skiltningen henvende sig til gående eller til trafikanter med lav hastighed.

- Bebyggelseskarakteren opleves som høj, tæt og sluttet med randbebyggelser. Bymidten har som regel byens ældste, mest udsmykkede og mest bevaringsværdige huse.
- I bymidten findes gågader, torve og pladser samt en butikstæthed, der betyder mange fodgængere og dermed nedsat farthastighed.
- Læsbarheden ved lav hastighed gør det muligt at anvende mindre skilte.
- I bymidten er skiltningen mindre i størrelse end i de andre områder.

Skiltning i centerområder

I centerområderne er det hensigten, at skiltningen skal være synlig med det formål at gøre opmærksom på virksomhedernes beliggenhed.

- Centerområderne er beliggende uden for bymidten og er typisk præget af gennemgående motoriseret trafik ad større hovedfærdselsårer.
- Butiksadgangen sker oftest ad mindre sideveje til hovedfærdselsåren.
- Bebyggelseskarakteren er her præget af mindre tæt byggeri i gennemkørselsområder med meget motoriseret trafik. I centerområderne er der færre og ofte større butikker end i bymidten.
- I centerområder er virksomhederne mere spredt beliggende, ofte på grunde med forarealer.

Skiltning langs indfaldsvejene, i erhvervs- og offentlige områder

Hensigten med skiltningen langs indfaldsvejene, i erhvervsområder og offentlige områder er, at gøre skiltningen synlig for at vejlede til de kunde-relaterede erhverv, der ligger blandt øvrige erhverv og til de mange besøgende og brugere af bygningerne i de offentlige områder.

- Bebyggelseskarakteren er præget af meget store bygningsvolumener, der er beliggende som åbne bebyggelser på store grunde.
- Det er ofte en blanding af fremstillingsvirksomheder, lagerbygninger og meget arealkrævende butikker.
- I offentlige områder er karakteren oftest en blanding af større og mindre bygninger ofte med store grønne områder og parkeringsarealer på grund af mange besøgende for eksempel til kulturinstitutioner, uddannelsesinstitutioner, idrætshaller og hoteller.
- I disse områder tillades de største skiltetyper både i omfang og antal i forhold til de andre områder.

Skiltning i boligområder

Det er hensigten, at skiltene i boligområderne skal begrænses for at underordne sig områdernes karakter som boligområde.

- I boligområder skal skiltning og eventuel facadebelysning begrænses.
- Boligområder omfatter både kvarterer med enfamiliehuse og etagebebyggelse.
- Bebyggelseskaraktererne er karakteriseret af åben lav bebyggelser og større etagebebyggelser placeret på forholdsvis store private opholdsarealer. Virksomhederne i boligområderne er oftest mindre og spredt beliggende således, at der er få virksomheder blandt mange boliger.
- Eventuel virksomhedsskiltning skal således sjældent konkurrere med en naboskiltning, og virksomhederne vil i sig selv adskille sig fra den øvrige boligbebyggelse.

bymidter

Facader

- En facade defineres som den bygningsflade, der vender mod den adressegivende vejadgang. Ved hjørneplacering mod to veje, er der mulighed for skiltning på hver facade.
- Ved facaderenoveringer tilstræbes det, at facadebeklædninger og eksisterende faste baldakiner fjernes, samt at de oprindelige facadematerialer respekteres.
- Væsentlige bygningsdetaljer bevares og istandsættes. Bygningens hoved- og fagopdeling respekteres, så sokler, gesimser, søjler og andre karakteristiske facadeelementer friholdes for skiltning.
- Tilklæbning af mere end 20 % af vinduesfladerne eller blænding af vinduer tillades ikke. Dog kan der i særlige tilfælde tillades tilklæbning af vinduesflader op til 0,80 meter fra indvendig gulvhøjde.

Belysning

- I skilte med lys er kun skilteteksten og logo lysende.
- Skiltebelysning afstemmes efter forholdene, så belysningen ikke virker blændende eller generende for trafikanter og omkringboende. Den primære lyskilde i gaden skal altid være gadebelysningen.
- Lys fra spotlamper og armaturer skal være i hvide eller gullige nuancer.
- Til oplysning af skilte kan, i begrænset omfang, anvendes spotlamper og armaturer. Disse skal underordne sig bygningen og være udført i materialer og farver, der er neutrale, i forhold til facaden de opsættes på.
- Oplysning af facader tillades kun på offentlige og/eller kulturhistoriske bygninger og kun efter indhentning af tilladelse fra Herning Kommune.

10 retningslinier for bymidter

Baldakiner og markiser

- Faste baldakiner tillades ikke. Dette gælder også ændringer af eksisterende kassebaldakiner og lignende konstruktioner.
- Markiser skal tilpasses husets arkitektur og opdeles efter vindues-/dørpartier.
- Markiser skal udføres af ensfarvet refleksfrit lærred og farven skal afstemmes efter bygningens øvrige farver, og skal rulles ind efter almindelig forretningstids ophør.
- Markisens underkant skal mindst være 2,8 meter over terræn. Markisens fremspring fra facaden må maksimalt være 1,8 meter.
- I gader med kørebane og fortov skal markiser holde en afstand på mindst 1 meter fra kørebanekanten (forkant af fortov).
- Påskrift på markise siddende på butiksfacaden kan tillades i begrænset omfang, hvis det er eneste skiltemulighed, og her kun på kanten.
- Markiser over butiksfacaden skal udføres uden tekst og logo.

Ensfarvede markiser i Århus

Indvendigt sikringsgitter på Strøget i København

Sikringsgitter

- Sikringsgitter udformes således, at de respekterer butikkernes facader og ikke skjuler vinduesudstillingen efter lukketid.
- Sikringsgitter bør så vidt muligt placeres indvendigt, bag glasfacaden. Alternativt kan anvendes elektroniske systemer eller sikringsglas.

12 retningslinier for bymidter

Diskret skiltning på vinduet, Bruunsgade, Århus

Skilte på facaden

- Den primære skiltning skal være skiltning på én facade. Såfremt en virksomhed ligger med facade mod to veje, er der mulighed for skiltning på hver facade.
- Skiltning skal markere indgangspartiet.
- Al skiltning skal placeres inden for eget areal.
- Skiltning på facaden skal udføres som
  - bemaling på vinduer og døre eller
  - opsætning af enkeltbogstaver på vinduer og døre eller
  - facadeskiltning over vinduer og døre med enkeltbogstaver.
- Skiltning skal tilpasses efter facadens fagopdeling, vindues- og dørformater, murpillers bredde, farver m.v.
- Skiltning i form af bøjede neonrør opsat direkte på facaden er tilladt. Størrelse, farve, lysstyrke og placering skal afstemmes i forhold til bygningen og området, så der opnås en god helhedsvirkning.

Edith & Ella bruger samme motiv deres butikker landet over, men farver og størrelse varierer.

- Der må kun skiltes med firmanavn og/eller logo.
- Skiltning for enkeltprodukter kan dog tillades, såfremt produktnavnet er en indarbejdet og nødvendig del af virksomhedens betegnelse.
- Såfremt der er flere virksomheder på en ejendom, skal al skiltning samordnes eller der udarbejdes et samlet skiltekoncept. Samordning betyder ens størrelse og ligeværdig placering. Logofigurer kan opsættes såfremt de samordnes som øvrige skiltning.
- Henvisningsskilte for virksomheder med erhvervsudøvelse fra etager over stueetage eller i bagvedliggende bygninger placeres ved den dør eller passage, der viser ind til virksomheden, eller på det sted der, i henhold til et eventuelt godkendt skiltekoncept, er henvist til.
- Udhængsskilte ud fra facaden skal som udgangspunkt placeres ved indgangsdøren.
- Der kan opsættes et udhængsskilt for hver butik, dog kan der opsættes ét til hver gadeside, hvis butikken ligger på et hjørne.
- Ved anvendelse af udhængsskilt skal skiltet afpasses efter facaden og nabohusene både hvad angår størrelse, materialer og farver. Skiltet skal have en mindste højde til terræn på 2,8 meter og en maksimal skilteflade på op til 0,5 m².
- Hvor der er fortov, er der mulighed for udhængsskilte på højst 0,5 m², placeret mindst 2,8 meter over terrænet og mindst 1 meter fra kørebanelikanten.
- Udhængsskilte med lys skal udføres så kun teksten og eventuelt logo fremstår klart gennemlyst.

14 retningslinier for bymidter

- Som hovedregel skiltes der ikke over butiks-facaden. Undtaget er dog ejendomme med erhverv på 1. etage og opefter. Her placeres en diskret skiltning, udført som enkeltsidende bogstaver, i et eller flere af lejemålets vinduer eller på facaden.
- Skilte opsat over murkrone tillades ikke.
- Faneskilte eller permanente bannere over flere etager på facaden må kun opsættes ved kulturelle institutioner.
- Digital skiltning i form af signboards, stor-skærme, laserlys, projektor og elektroniske lystavler godkendes ikke, medmindre de placeres på steder, hvor der ønskes en særlig byintensitet, og hvor de i øvrigt naturligt kan integreres i bygningens arkitektur og ikke er til gene for omgivelserne. Der må ikke reklameres for enkeltprodukter.
- Permanent opsætning af produktreklameflag, bannere, flagguirlander og lignende tillades ikke. Dog kan midlertidige opsætning af 14 dages varighed tillades i forbindelse med særlige begivenheder, men kun efter indhentning af tilladelse fra Herning Kommune. Der må ikke reklameres for enkeltprodukter.

Til højre: Skiltning diskret i vinduerne på ejendom i Århus

retningslinier for bymidter 15

- Ved eksisterende fast baldakin må skiltning ikke finde sted på facaden over baldakinen. Kun forkanten, begrænset af baldakinens højde, må anvendes til skiltning.
- Gavlreklamer kan tillades, hvis de er afpasset efter omgivelserne eller indgår som en integreret del af arkitekturen og at motivet har en idémæssige, kunstneriske eller æstetisk kvalitet. Gavlreklamer kræver tilladelse fra Herning Kommune.
- Flagstænger opsat på facaden må ikke flage med reklameflag.

Herover: Tøjmærket Sands facade på Lille Torv i Århus

Til venstre: Galvmaleri fra København

16 retningslinier for bymidter

Fritstående skilte

- Fritstående skilte, herunder også opstilling af klapskilte, sandwichskilte o. lign. tillades ikke.
- Permanent opsætning af frithængende reklameflag, -bannere eller -duge på facaden eller tværs over gaden tillades ikke. Dog kan midlertidig opsætning inden for 14 dages varighed i forbindelse med særlige begivenheder accepteres og kræver indhentning af tilladelse.
- Opstilling af fritstående flagstænger tillades kun i forbindelse med større begivenheder med bred offentlig interesse.

Til højre: Reklamebanner på Magasins facade i Århus

Service- og benzinstationer

- Hver station må opsætte en indpil pr. indkørsel, udført som lysskilt med et areal på højst 0,25 m².
  - Fritstående logoskilt og standardprisskilt samordnes på ét skilt.
  - Ved service- og benzinstationer tillades ét fritstående logoskilt/standardprisskilt pr. station med en maksimal højde på 3,5 meter og med en bredde på svarende til 1/5 del af højden på skiltet.
  - For stationer på hjørnegrunde tillades dog to fritstående logoskilte/standardprisskilte såfremt facadelængderne mod vejene er over 50 meter.
- Oversigtslinier og vejudvidelseslinier skal friholdes for fritstående logoskilte og standardprisskilte. Tilladelse vil enkelte steder eventuelt kunne indhentes mod udarbejdelse af deklaration om fjernelse for ansøgerens regning, såfremt dette senere kræves af vejmyndigheden.
  - Logoskiltet og underskilt/prisskilt tillades ikke udført som lysskilt.
  - I forkanten af sternen ved overdækninger ved tankanlæg og bygninger i øvrigt tillades ikke stærke farver, logoer, lysskilte eller lys.
  - Overdækninger ved tankanlæg kan udføres med belysning lysende ned på tankpladsen og kun der.
  - Permanent opsætning af produktreklameflag, bannere, klapskilte, flagguirlander og lignende tillades ikke. Dog kan midlertidige opsætning af 14 dages varighed tillades i forbindelse med særlige begivenheder, men kun efter indhentning af tilladelse fra Herning Kommune. Der må ikke reklameres for enkeltprodukter.
  - Fritstående flagstænger tillades ikke.

Til venstre: Benzinstation ved havnen i Århus C

18 retningslinier for bymidter

Midlertidig skiltning

- Byggepladsskilte opsat i forbindelse med nybyggeri eller renovering, kan opstilles på selve byggepladsen eller opsættes på byggepladshegn, med en overflade på maksimalt 12 m². Byggepladsskilte opstillet på offentligt areal kræver tilladelse fra Teknik og Miljø.
- Salgs- og/eller udlejningsskilte for fast ejendom tillades opstillet som informationsskilte i rimelig størrelse på selve matriklen.
- Reklameballoner tillades kun opsat ved større events, der har en bred offentlig interesse og kun efter indhentning af tilladelse fra Herning Kommune og politiet.

Til venstre: Stilladsreklame fra Strøget i København

Stilladsreklamer

- Midlertidig placering af reklamer i form af reklameduge, -banner eller billboards på byggepladshegn og -stilladser tillades over hele byen, når disse er nødvendige i forbindelse med nybyggeri eller renovering. Fritstående stilladser opstillet til reklamemæssigt formål på eget eller offentligt areal tillades ikke. Reklamer på byggepladshegn eller -stilladser opstillet på offentligt areal kræver tilladelse fra Teknik og Miljø.
- Relieflignende figurer på reklameduge, -banner og billboards skal holdes inden for fortovs-kanten og må maksimalt have en dybde på 1,5 meter målt fra stilladset eller byggepladshegnet og underkanten skal minimum holde en afstand til terræn på 2,8 meter. De må ikke være til gene for gadebelysningen, andet byudstyr, naboer eller trafik-sikkerheden. Reklameduge, -banner og billboards med relieflignende figurer skal godkendes af Herning Kommune.

centerområder

20

retningslinier for centerområder

Facader

- En facade defineres som den bygningsflade, der vender mod den adressegivende vejadgang. Ved hjørneplacering mod to veje, er der mulighed for skiltning på hver facade.
- Ved facaderenoveringer tilstræbes det, at facadebeklædninger og eksisterende faste baldakiner fjernes, samt at de oprindelige facadematerialer respekteres.
- Væsentlige bygningsdetaljer bevares og istandsættes. Bygningens hoved- og fagopdeling respekteres, så sokler, gesimser, søjler og andre karakteristiske facadeelementer friholdes for skiltning.
- Tilklæbning af mere end 20 % af vinduesfladerne eller blænding af vinduer tillades ikke. Dog kan der i særlige tilfælde tillades tilklæbning af vinduesflader op til 0,80 meter fra indvendig gulvhøjde.

Belysning

- I skilte med lys er kun skilteteksten og logo lysende.
- Skiltebelysning afstemmes efter forholdene, så belysningen ikke virker blændende eller generende for trafikanter og omkringboende. Den primære lyskilde i gaden skal altid være gadebelysningen.
- Lys fra spotlamper og armaturer skal være i hvide eller gullige nuancer.
- Til oplysning af skilte på facaden kan, i begrænset omfang, anvendes spotlamper og armaturer. Disse skal underordne sig bygningen og være udført i materialer og farver, der er neutrale, i forhold til facaden de opsættes på.
- Til oplysning af fritstående skilte skal udføres med indvendig belysning eller belysning fra armatur diskret placeret på terræn.
- Oplysning af facader tillades kun på offentlige og/eller kulturhistoriske bygninger og kun efter indhentning af tilladelse fra Herning Kommune.

Baldakiner og markiser

- Faste baldakiner tillades ikke.
- Markiser tilpasses husets arkitektur og opdeles efter vindues-/dørpartier.
- Markiser udføres som hovedregel af ensfarvet refleksfrit lærred og farven skal afstemmes efter bygningens øvrige farver, og skal rulles ind efter almindelig forretningstids ophør.
- Markisens underkant skal mindst være 2,8 meter over terræn. Markisens fremspring fra facaden må maksimalt være 1,8 meter.
- I gader med kørebane og fortov skal markiser holde en afstand på mindst 1 meter fra kørebanekanten (forkant af fortov).
- Påskrift på markise siddende på butiksfacaden kan tillades i begrænset omfang, hvis det er eneste skiltemulighed, og her kun på kanten.
- Markiser over butiksfacaden udføres uden tekst og logo.

Sikringsgitre

- Sikringsgitre udformes således, at de respekterer butikkernes facader og ikke skjuler vinduesudstillingen efter lukketid.
- Sikringsgitre bør så vidt muligt placeres indvendigt, bag glasfacaden. Alternativt kan anvendes elektroniske systemer eller sikringsglas.

22 retningslinier for centerområder

Netto ved Ringgaden i Århus

Skilte på facaden

- Den primære skiltning kan være skiltning på én facade. Såfremt en virksomhed ligger med facade mod to veje, er der mulighed for skiltning på hver facade.
- Skiltning skal markere indgangspartiet.
- Skiltning skal tilpasses efter facadens fagopdeling, vindues- og dørformater, murpillers bredde, farver m.v.
- Hvor baggrunden indgår som et væsentligt element i virksomhedens logo, er der mulighed for en bagplade afstemt i størrelse efter hvilket område virksomheden er beliggende i.
- Skiltning på facader tillades kun udført enten i udskårne enkeltbogstaver eventuelt med logo direkte på facaden eller på en klar, ufarvet glasplade som bæreplade, og gerne med 0,50 meter fri facadeplade over bogstaverne samt en bogstavhøjde på højst 0,40 meter.
- Skiltning i form af bøjede neonrør opsat direkte på facaden er tilladt. Størrelse, farve, glans og placering skal afstemmes i forhold til bygningen og området, så der opnås en god helhedsvirkning.
- Der må kun skiltes med firmanavn og/eller logo som primær skiltning.
- Skiltning for enkeltprodukter kan dog tillades, såfremt produktnavnet er en indarbejdet og nødvendig del af virksomhedens betegnelse.
- Såfremt der er flere virksomheder på en ejendom, skal al skiltning samordnes, eller der udarbejdes et samlet skiltekoncept. Samordning betyder ens størrelse og ligeværdig placering. Logofigurer kan opsættes såfremt de samordnes som øvrig skiltning.

- Henvisningsskilte i forbindelse med erhvervsudøvelse fra etager over stueetage eller i bagvedliggende bygninger placeres ved den dør eller passage, der viser ind til virksomheden, eller på det sted der, i henhold til et eventuelt godkendt skiltekoncept, er henvist til.
- Udhængsskilte ud fra facaden skal som udgangspunkt placeres ved indgangsdøren.

Der kan opsættes et udhængsskilt for hver butik, dog kan der opsættes ét til hver gadeside, hvis butikken ligger på et hjørne.
- Ved anvendelse af udhængsskilt skal skiltet afpasses efter facaden og nabohusene både hvad angår størrelse, materialer og farver. Skiltet skal have en mindste højde til terræn på 2,8 meter og må være op til 0,5 m². Hvor der er fortov, er der mulighed for udhængsskilte på højst 0,5 m², placeret mindst 2,8 meter over terræn og mindst 1 meter fra kørebane kanten.
- Udhængsskilte med lys skal udføres så kun teksten og eventuelt logo fremstår klart gennemlyst.
- Som hovedregel skiltes der ikke over butiksetagen. Undtaget er dog ejendomme med erhverv på 1. etage og opefter. Her placeres en diskret skiltning, udført som enkeltstående bogstaver, i et eller flere af lejemålets vinduer eller på facaden.
- Skilte opsat over murkrone tillades ikke.
- Faneskilte eller permanente bannere over flere etager på facaden må kun opsættes ved kulturelle institutioner.
- Digital skiltning i form af signboards, stor-skærme, laserlys, projektor og elektroniske lystavler godkendes ikke, medmindre de placeres på steder, hvor der ønskes en særlig byintensitet, og hvor de i øvrigt naturligt kan integreres i bygningens arkitektur og ikke er til gene for omgivelserne. Der må ikke reklameres for enkeltprodukter.
- Permanent opsætning af produktreklameflag, bannere, flagguirlander og lignende tillades ikke. Dog kan midlertidige opsætning af 14 dages varighed tillades i forbindelse med særlige begivenheder, men kun efter indhentning af tilladelse fra Herning Kommune. Der må ikke reklameres for enkeltprodukter.
- Ved eksisterende fast baldakin må skiltning ikke finde sted på facaden over baldakinen. Kun forkanten, begrænset af baldakinens højde, må anvendes til skiltning.
- Flagstænger opsat på bygningen tillades ikke.

24 retningslinier for centerområder

Fritstående skilte

- Hvor der ikke er særlige bestemmelser, der regulerer placeringen, placeres skiltet mindst 2,5 meter fra skel mod vej og nabo.
- Oversigtslinier og vejudvidelseslinier skal friholdes for fritstående skilte. Tilladelse vil enkelte steder evt. kunne indhentes mod udarbejdelse af deklaration om fjernelse for ansøgerens regning, såfremt dette senere kræves af vejmyndigheden.
- Der kan som udgangspunkt skiltes med ét fritstående skilt pr. ejendom. Såfremt en ejendom ligger med facade mod to veje, er der mulighed for ét skilt ved hver vej. Dog skal skiltningen samordnes, hvis der er flere virksomheder på den enkelte ejendom.
- Intet fritstående skilt må være højere end facadehøjden til murkrone, dog højest 5 meter og med en bredde svarende til 1/5 del af højden på skiltet.
- Fritstående skilte i form af klapskilte, sandwichskilte o. lign. tillades ikke.
- Digital skiltning tillades som fritstående skiltning, når billedet er at sammenligne med fast skiltning. Størrelsen og udformning vurderes efter ansøgning. Der må ikke reklameres for enkeltprodukter.
- Permanent opsætning af produktreklameflag, bannere, klapskilte, flagguirlander og lignende tillades ikke. Dog kan midlertidige opsætning af 14 dages varighed tillades i forbindelse med særlige begivenheder, men kun efter indhentning af tilladelse fra Herning Kommune. Der må ikke reklameres for enkeltprodukter.
- Der kan opstilles én flagstang på hver ejendom.
- Derudover kan der opstilles én flagstang pr. påbegyndt 4000 m² salgsareal.
- Flagstænger skal opstilles i grupper af op til tre flagstænger pr. gruppe, dog maksimalt to grupper. Flagrækker tillades normalt ikke.
- Flagstænger må have en højde på bygnings facadehøjde plus 1/3 del, dog højest 10 meter.
- Flagstænger til reklameflag tillades ikke.

Service- og benzinstationer

- Hver station må opsætte en indpil pr. indkørsel, udført som lysskilt med et areal på højst 0,25 m².
- Fritstående logoskilt og standardprisskilt samordnes på ét skilt.
- Ved service- og benzinstationer tillades ét fritstående logoskilt/standardprisskilt pr. station.
- Intet fritstående skilt må være højere end facadehøjden til murkrone, dog højst 5 meter og med en bredde svarende til 1/5 del af højden på skiltet.
- For stationer på hjørnegrunde tillades dog to fritstående logoskilte/standardprisskilte såfremt facadelængderne mod vejene er over 50 meter.
- Oversigtslinier og vejudvidelseslinier skal friholdes for fritstående logoskilte og standardprisskilte. Tilladelse vil enkelte steder eventuelt kunne indhentes mod udarbejdelse af deklaration om fjernelse for ansøgerens regning, såfremt dette senere kræves af vejmyndigheden.
- Logoskiltet og underskilt/prisskilt kan udføres som lysskilte.
- I forkanten af sternen ved overdækninger

ved tankanlæg og bygninger i øvrigt tillades ikke stærke farver, logoer, lysskilte eller lys.

- Overdækninger ved tankanlæg kan udføres med belysning lysende ned på tankpladsen og kun der.
- Plakater, klapskilte og lignende tillades kun placeret på og ved bygningen/butikken, og i begrænset omfang, med en skilteflade på højst 0,5 m².
- Ekstra logoskilte, butiksskiltning og skiltning for andre faciliteter tillades kun i meget begrænset omfang, og hvor skiltningen er tilpasset bygningens arkitektur. Skriften kan være højst 0,20 meter høj.
- Permanent opsætning af produktreklameflag, bannere, flagguirlander og lignende tillades ikke. Dog kan midlertidige opsætning af 14 dages varighed tillades i forbindelse med særlige begivenheder, men kun efter indhentning af tilladelse fra Herning Kommune. Der må ikke reklameres for enkeltprodukter.
- Der kan opstilles én flagstang ved hver station.
- Flagstangen må have en højde på bygningens facadehøjde plus 1/3 del, dog højst 10 meter.
- Flagstænger til reklameflag tillades ikke.

26 retningslinier for centerområder

Midlertidig byggepladsskilt, som viser et muligt projekt

Midlertidig skiltning

- Byggepladsskilte opsat i forbindelse med nybyggeri eller renovering, kan opstilles på selve byggepladsen eller opsættes på byggepladshegn, med en overflade på maksimalt 12 m². Byggepladsskilte opstillet på offentligt areal kræver tilladelse fra Teknik og Miljø.
- Salgs- og/eller udlejningsskilte for fast ejendom tillades opstillet som informationsskilte i rimelig størrelse på selve matriklen.
- Reklameballoner tillades kun opsat ved større events, der har en bred offentlig interesse og kun efter indhentning af tilladelse fra Herning Kommune og politiet.

Stilladsreklamer

- Midlertidig placering af reklamer i form af reklameduge, -banner eller billboards på byggepladshegn og -stilladser tillades over hele byen, når disse er nødvendige i forbindelse med nybyggeri eller renovering. Fritstående stilladser opstillet til reklamemæssigt formål på eget eller offentligt areal tillades ikke. Reklamer på byggepladshegn eller -stilladser opstillet på offentligt areal kræver tilladelse fra Teknik og Miljø.
- Relieflignende figurer på reklameduge, -banner og billboards skal holdes inden for fortovs-kanten og må maksimalt have en dybde på 1,5 meter målt fra stilladset eller byggepladshegnet og underkanten skal minimum holde en afstand til terræn på 2,8 meter. De må ikke være til gene for gadebelysningen, andet byudstyr, naboer eller trafiksikkerheden. Reklameduge, -banner og billboards med relieflignende figurer skal godkendes af Herning Kommune.

langs indfaldsvejene,
i erhvervs- og offentlige
områder

Facader

- En facade defineres som den bygningsflade, der vender mod den adressegivende vejadgang. Ved hjørneplacering mod to veje, er der mulighed for skiltning på hver facade.
- Ved facaderenoveringer tilstræbes det, at facadebeklædninger og eksisterende faste baldakiner fjernes, samt at de oprindelige facadematerialer respekteres.
- Væsentlige bygningsdetaljer bevares og istandsættes. Bygningens hoved- og fagopdeling respekteres, så sokler, gesimser, søjler og andre karakteristiske facadeelementer friholdes for skiltning.
- Tilklæbning af mere end 20 % af vinduesfladerne eller blænding af vinduer tillades ikke. Dog kan der i særlige tilfælde tillades tilklæbning af vinduesflader op til 0,80 meter fra indvendig gulvhøjde.

Belysning

- I skilte med lys er kun skilteteksten og logo lysende.
- Skiltebelysning afstemmes efter forholdene, så belysningen ikke virker blændende eller generende for trafikanter og omkringboende. Den primære lyskilde i gaden skal altid være gadebelysningen.
- Lys fra spotlamper og armaturer skal være i hvide eller gullige nuancer.
- Til oplysning af skilte på facader kan, i begrænset omfang, anvendes spotlamper og armaturer. Disse skal underordne sig bygningen og være udført i materialer og farver, der er neutrale, i forhold til facaden de opsættes på.
- Til oplysning af fritstående skilte skal udføres med indvendig belysning eller belysning fra armatur diskret placeret på terræn.
- Oplysning af facader tillades kun på offentlige og/eller kulturhistoriske bygninger og kun efter indhentning af tilladelse fra Herning Kommune.

Baldakiner og markiser

- Faste baldakiner tillades ikke.
- Markiser tilpasses husets arkitektur og opdeles efter vindues-/dørpartier.
- Markiser udføres som hovedregel af ensfarvet refleksfrit lærred og farven skal afstemmes efter bygningens øvrige farver, og skal rulles ind efter almindelig forretningstids ophør.
- Markisens underkant skal mindst være 2,8 meter over terræn. Markisens fremspring fra facaden må maksimalt være 1,8 meter.
- I gader med kørebane og fortov skal markiser holde en afstand på mindst 1 meter fra kørebanekanten (forkant af fortov).
- Påskrift på markise siddende på butiksfacaden kan tillades i begrænset omfang, hvis det er eneste skiltemulighed, og her kun på kanten.
- Markiser over butiksfacaden udføres uden tekst og logo.

Sikringsgitre

- Sikringsgitre udformes således, at de respekterer butikkernes facader og ikke skjuler vinduesudstillingen efter lukketid.
- Sikringsgitre bør så vidt muligt placeres indvendigt, bag glasfacaden. Alternativt kan anvendes elektroniske systemer eller sikringsglas.

30

retningslinier for langs indfaldsvejene, i erhvervs- og offentlige områder

Skilte på facaden

- Den primære skiltning kan være skiltning på én facade. Såfremt en virksomhed ligger med facade mod to veje, er der mulighed for skiltning på hver facade.
- Skiltning skal markere indgangspartiet.
- Al skiltning skal placeres inden for eget areal.
- Hvor baggrunden indgår som et væsentligt element i virksomhedens logo, er der mulighed for en bagplade afstemt i størrelse efter hvilket område virksomheden er beliggende i.
- Skiltning på facader tillades kun udført enten i udskårne enkeltbogstaver eventuelt med logo direkte på facaden eller på en klar, ufarvet glasplade som bærelplade, og gerne med 0,50 meter fri facadeplade over bogstaverne samt en bogstavhøjde på maksimalt 0,60 meter.
- Skilte på murpiller udføres i en størrelse, så de ikke dækker hele murpillens bredde og får karakter af facadebeklædning.
- Skiltning i form af bøjede neonrør opsat direkte på facaden er tilladt. Størrelse, farve, glans og placering skal afstemmes i forhold til bygningen og området, så der opnås en god helhedsvirkning.
- Der må kun skiltes med firmanavn og/eller logo som primær skiltning.
- Skiltning for enkeltprodukter kan dog tillades, såfremt produktnavnet er en indarbejdet og nødvendig del af virksomhedens betegnelse.
- Såfremt der er flere firmaer på en ejendom, skal al skiltning samordnes, eller der udarbejdes et samlet skiltekoncept. Samordning betyder ens størrelse og ligeværdig placering. Logofigurer kan opsættes såfremt de samordnes som øvrig skiltning.
- Henvissningsskilte i forbindelse med erhvervsudøvelse fra etager over stueetage eller i bagvedliggende bygninger placeres ved den dør eller passage, der viser ind til virksomheden, eller på det sted der, i henhold til et eventuelt godkendt skiltekoncept, er henvist til.
- Udhængsskilte ud fra facaden skal som udgangspunkt placeres ved indgangsdøren.
- Der kan opsættes et udhængsskilt for hver butik, dog kan der opsættes ét til hver gadeside, hvis butikken ligger på et hjørne.
- Ved anvendelse af udhængsskilt skal skiltet afpasses efter facaden og nabohusene både hvad angår størrelse, materialer og farver. Skiltet skal have en mindste højde til terræn på 2,8 meter og må være op til 0,5 m².

- Hvor der er fortov, er der mulighed for udhængsskilte på højest 0,5 m², placeret mindst 2,8 meter over terræn og mindst 1 meter fra kørebane kanten.
- Udhængsskilte med lys skal udføres så kun teksten og eventuelt logo fremstår klart gennemlyst.
- Som hovedregel skiltes der ikke over butiksetagen. Undtaget er dog ejendomme med erhverv på 1. etage og opefter. Her placeres en diskret skiltning, udført som enkeltstående bogstaver, i et eller flere af lejemålets vinduer eller på facaden.
- Skilte opsat over murkrone tillades ikke.
- Faneskilte eller permanente bannere over flere etager på facaden må kun opsættes ved kulturelle institutioner.

Samordnet skiltning på facade ved Viborgvej, Århus

- Digital skiltning i form af signboards, stor-skærme, laserlys, projektor og elektroniske lystavler godkendes ikke, medmindre de placeres på steder, hvor der ønskes en særlig byintensitet, og hvor de i øvrigt naturligt kan integreres i bygningers arkitektur og ikke er til gene for omgivelserne. Der må ikke reklameres for enkeltprodukter.
- Permanent opsætning af reklameflag, -banner eller -duge tillades ikke. Dog kan midlertidige opsætning af 14 dages varighed i forbindelse med særlige begivenheder accepteres og kræver indhentning af tilladelse fra Herning Kommune.
- Ved eksisterende fast baldakin må skiltning ikke finde sted på facaden over baldakinen. Kun forkanten, begrænset af baldakinens højde, må anvendes til skiltning.
- Flagstænger opsat på bygningen tillades ikke.

Fritstående skilte

- Hvor der ikke er særlige bestemmelser, der regulerer placeringen, placeres skiltet mindst 2,5 meter fra skel mod vej og nabo.
- Oversigtslinier og vejudvidelseslinier skal friholdes for fritstående skilte. Tilladelse vil enkelte steder evt. kunne indhentes mod udarbejdelse af deklaration om fjernelse for ansøgerens regning, såfremt dette senere kræves af vejmyndigheden.

32

retningslinier for langs indfaldsvejene, i erhvervs- og offentlige områder

Samordnet fritstående skilt ved Viborgvej, Århus

- Der kan som udgangspunkt skiltes med ét fritstående skilt pr. ejendom. Såfremt en ejendom ligger med facade mod to veje, er der mulighed for ét skilt ved hver vej. Dog skal skiltningen samordnes, hvis der er flere virksomheder på den enkelte ejendom.
- Intet fritstående skilt må være højere end facadehøjden til murkrone, dog højest 5 meter og med en bredde svarende til 1/5 del af højden på skiltet.
- I erhvervsområder hvor der ligger flere virksomheder ved en stikvej, er der mulighed for at opstille en pylon hvor alle virksomheder ved stikvejen er repræsenteret. Pylonen kan kun opsættes såfremt der er enighed om det i samtlige virksomheder. Pylonen skal opstilles ved indkørslen til stikvejen, dog udenfor vejarealet.
- Fritstående skilte i form af klapskilte, sandwichskilte o. lign. tillades ikke.
- Digital skiltning tillades som fritstående skiltning, når billedet er at sammenligne med fast skiltning. Størrelsen og udformning vurderes efter ansøgning. Der må ikke reklameres for slagtilbud og ligende.
- Permanent opsætning af frithængende reklameflag, -bannere eller –duge på facaden eller tværs over gaden tillades ikke. Dog kan midlertidig opsætning inden for 14 dages varighed i forbindelse med særlige begivenheder accepteres og kræver indhentning af tilladelse.
- Der kan opstilles én flagstang ved hver virksomhed. Derudover kan opstilles flagstænger, dog maksimalt én pr. 50 meter facade. Flagstænger skal opstilles i grupper af op til tre flagstænger pr. gruppe, dog maksimalt to grupper. Flagrækker tillades normalt ikke.
- Flagstænger må have en højde på bygningens facadehøjde plus 1/3 del, dog højest 10 meter.
- Flagstænger til reklameflag tillades ikke.

Service- og benzinstationer

- Hver station må opsætte en indpil pr. indkørsel, udført som lysskilt med et areal på højst 0,25 m².
- Fritstående logoskilt og standardprisskilt samordnes på ét skilt.
- Ved service- og benzinstationer tillades ét fritstående logoskilt/standardprisskilt pr. station op til 5 meter højt og med en bredde svarende til 1/5 af højden på skiltet.
- For stationer på hjørnegrunde tillades dog to fritstående logoskilte/standardprisskilte såfremt facadelængderne mod vejene er over 50 meter.
- Oversigtslinier og vejudvidelseslinier skal friholdes for fritstående logoskilte og standardprisskilte. Tilladelse vil enkelte steder eventuelt kunne indhentes mod udarbejdelse af deklARATION om fjernelse for ansøgerens regning, såfremt dette senere kræves af vejmyndigheden.
- Logoskiltet og underskilt/prisskilt kan udføres som lysskilte.
- I forkanten af sternen ved overdækninger ved tankanlæg og bygninger i øvrigt tillades ikke stærke farver, logoer, lysskilte eller lys.
- Overdækninger ved tankanlæg kan udføres med belysning lysende ned på tankpladsen og kun der.
- Plakater, klapskilte og lignede tillades kun placeret på og ved bygningen/butikken, og i begrænset omfang, med en skilteflade på højst 0,5 m².
- Ekstra logoskilte, butiksskiltning og skiltning for andre faciliteter tillades kun i meget begrænset omfang, og hvor skiltningen er tilpasset bygningens arkitektur. Skriften kan være højst 0,30 meter høj.
- Digital skiltning tillades som fritstående skiltning, når billedet er at sammenligne med fast skiltning. Størrelsen og udformning vurderes efter ansøgning. Der må ikke reklameres for enkeltprodukter.
- Permanent opsætning af produktreklameflag, bannere, klapskilte, flagguirlander og lignende tillades ikke. Dog kan midlertidige opsætning af 14 dages varighed tillades i forbindelse med særlige begivenheder kan accepteres og kræver indhentning af tilladelse.
- Flagstænger tillades. Dog maksimalt tre i én gruppe med en maksimal højde på bygningens facadehøjde plus 1/3 del, dog højst 10 meter.
- Flagstænger til reklameflag tillades ikke.

34

retningslinier for langs indfaldsvejene, i erhvervs- og offentlige områder

Midlertidig skiltning

- Byggepladsskilte opsat i forbindelse med nybyggeri eller renovering, kan opstilles på selve byggepladsen eller opsættes på byggepladshegn, med en overflade på maksimalt 12 m². Byggepladsskilte opstillet på offentligt areal kræver tilladelse fra Teknik og Miljø.
- Salgs- og/eller udlejningsskilte for fast ejendom tillades opstillet som informationsskilte i rimelig størrelse på selve matriklen.
- Reklameballoner tillades kun opsat ved større events, der har en bred offentlig interesse og kun efter indhentning af tilladelse fra Herning Kommune og politiet.

Stilladsreklamer

- Midlertidig placering af reklamer i form af reklameduge, -banner eller billboards på byggepladshegn og -stilladser tillades over hele byen, når disse er nødvendige i forbindelse med nybyggeri eller renovering. Fritstående stilladser opstillet til reklamemæssigt formål på eget eller offentligt areal tillades ikke. Reklamer på byggepladshegn eller -stilladser opstillet på offentligt areal kræver tilladelse fra Teknik og Miljø.
- Relieflignende figurer på reklameduge, -banner og billboards skal holdes inden for fortovs-kanten og må maksimalt have en dybde på 1,5 meter målt fra stilladset eller byggepladshegnet og underkanten skal minimum holde en afstand til terræn på 2,8 meter. De må ikke være til gene for gadebelysningen, andet byudstyr, naboer eller trafikikkerheden. Reklameduge, -banner og billboards med relieflignende figurer skal godkendes af Herning Kommune.

boligområder

Facader

- En facade defineres som den bygningsflade, der vender mod den adressegivende vejadgang. Ved hjørneplacering mod to veje, er der mulighed for skiltning på hver facade.
- Ved facaderenoveringer tilstræbes det, at facadebeklædninger og eksisterende faste baldakiner fjernes, samt at de oprindelige facadematerialer respekteres.
- Væsentlige bygningsdetaljer bevares og istandsættes. Bygningens hoved- og fagopdeling respekteres, så sokler, gesimser, søjler og andre karakteristiske facadeelementer friholdes for skiltning.
- Tilklæbning af mere end 20 % af vinduesfladerne eller blænding af vinduer tillades ikke. Dog kan der i særlige tilfælde tillades tilklæbning af vinduesflader op til 0,80 meter fra indvendig gulvhøjde.

Belysning

- I skilte med lys er kun skilteteksten og logo lysende.
- Skiltebelysning afstemmes efter forholdene, så belysningen ikke virker blændende eller generende for trafikanter og omkringboende. Den primære lyskilde i gaden skal altid være gadebelysningen.
- Lys fra spotlamper og armaturer skal være i hvide eller gullige nuancer.
- Til oplysning af skilte på facaden kan, i begrænset omfang, anvendes spotlamper og armaturer. Disse skal underordne sig bygningen og være udført i materialer og farver, der er neutrale, i forhold til facaden de opsættes på.
- Oplysning af fritstående skilte skal udføres med indvendig belysning eller belysning fra armatur diskret placeret på terræn.
- Oplysning af facader tillades ikke.

Baldakiner og markiser

- Faste baldakiner tillades ikke.
- Markiser tilpasses husets arkitektur og opdeles efter vindues-/dørpartier.
- Markiser udføres som hovedregel af ensfarvet refleksfrit lærred og farven skal afstemmes efter bygningens øvrige farver, og skal rulles ind efter almindelig forretningstids ophør.
- Markisens underkant skal mindst være 2,8 meter over terræn. Markisens fremspring fra facaden må maksimalt være 1,8 meter.
- I gader med kørebane og fortov skal markiser holde en afstand på mindst 1 meter fra kørebanekanten (forkant af fortov).
- Påskrift på markise siddende på butiksfacaden kan tillades i begrænset omfang, hvis det er eneste skiltemulighed, og her kun på kanten.
- Markiser over butiksfacaden udføres uden tekst og logo.

Sikringsgitre

- Sikringsgitre udformes således, at de respekterer butikkernes facader og ikke skjuler vinduesudstillingen efter lukketid.
- Sikringsgitre bør så vidt muligt placeres indvendigt, bag glasfacaden. Alternativt kan anvendes elektroniske systemer eller sikringsglas.

Skilte på facaden

- Den primære skiltning kan være skiltning på én facade. Såfremt en virksomhed ligger med facade mod to veje, er der mulighed for skiltning på hver facade.
- Skiltning skal markere indgangspartiet.
- Al skiltning skal placeres inden for eget areal.
- Hvor baggrunden indgår som et væsentligt element i virksomhedens logo, er der mulighed for en bagplade afstemt i størrelse efter hvilket område virksomheden er beliggende i.
- I boligområder tillades en skiltning, højst A3 størrelse, ved adgangsdøren.

- Der må kun skiltes med firmanavn og/eller logo som primær skiltning.
- Skiltning for enkeltprodukter kan dog tillades, såfremt produktnavnet er en indarbejdet og nødvendig del af virksomhedens betegnelse.
- Såfremt der er flere virksomheder på en ejendom, skal al skiltning samordnes, eller der udarbejdes et samlet skiltekoncept. Samordning betyder ens størrelse og ligeværdig placering. Logofigurer kan opsættes såfremt de samordnes som øvrig skiltning.
- Henvisningsskilte i forbindelse med erhvervsudøvelse fra etager over stueetage eller i bagvedliggende bygninger placeres ved den dør eller passage, der viser ind til virksomheden, eller på det sted der, i henhold til et eventuelt godkendt skiltekoncept, er henvist til.
- Udhængsskilte ud fra facaden skal som udgangspunkt placeres ved indgangsdøren.
- Der kan opsættes et udhængsskilt for hver butik, dog kan der opsættes ét til hver gadeside, hvis butikken ligger på et hjørne.
- Ved anvendelse af udhængsskilt skal skiltet afpasses efter facaden og nabohusene både hvad angår størrelse, materialer og farver. Skiltet skal have en mindste højde til terræn på 2,8 meter og må være op til 0,5 m².
- Hvor der er fortov, er der mulighed for udhængsskilte på højst 0,5 m², placeret mindst 2,5 meter over terræn og mindst 1 meter fra kørebane kanten.
- Udhængsskilte med lys skal udføres så kun teksten og eventuelt logo fremstår klart gennemlyst.
- Som hovedregel skiltes der ikke over butiksetagen. Undtaget er dog ejendomme med erhverv på 1. etage og opefter. Her placeres en diskret skiltning, udført som enkeltsidende bogstaver, i et eller flere af lejemålets vinduer eller på facaden.
- Skilte opsat over murkrone tillades ikke.

Faneskilte eller permanente bannere over flere etager på facaden må kun opsættes ved kulturelle institutioner.
- Digital skiltning i form af signboards, stor-skærme, laserlys, projektor og elektroniske lystavler tillades ikke.
- Ved eksisterende fast baldakin må skiltning ikke finde sted på facaden over baldakinen. Kun forkanten, begrænset af baldakinens højde, må anvendes til skiltning.
- Flagstænger opsat på facaden ikke flage med reklameflag.

40

retningslinier for boligområder

Fritstående skilte

- Hvor der ikke er særlige bestemmelser, der regulerer placeringen, placeres skiltet mindst 2,5 meter fra skel mod vej og nabo.
- Oversigtslinier og vejudvidelseslinier skal friholdes for fritstående skilte. Tilladelse vil enkelte steder evt. kunne indhentes mod udarbejdelse af deklARATION om fjernelse for ansøgerens regning, såfremt dette senere kræves af vejmyndigheden.
- Intet fritstående skilt må være højere end facadehøjden til murkrone, dog højest 3,5 meter og med en bredde svarende til 1/5 del af højden på skiltet.
- Såfremt der er flere virksomheder på en ejendom, skal al skiltning samordnes, eller der udarbejdes et samlet skiltekoncept. Samordning betyder ens størrelse og ligeværdig placering. Logofigurer kan opsættes såfremt de samordnes som øvrig skiltning.
- Fritstående skilte i form af klapskilte, sandwichskilte o. lign. tillades ikke.
- Permanent opsætning af frithængende reklameflag, -bannere eller –duge på facaden eller tværs over gaden tillades ikke.
- Fritstående flagstænger opstillet til erhvervsformål tillades ikke.

Service- og benzinstationer

- Hver station må opsætte en indpil pr. indkørsel, udført som lysskilt med et areal på højst 0,25 m².
- Fritstående logoskilt og standardprisskilt samordnes på ét skilt.

Ved service- og benzinstationer tillades ét fritstående logoskilt/standardprisskilt pr. station op til 3,5 meter højt og med en bredde på 1,5 meter.

- For stationer på hjørnegrunde tillades dog to fritstående logoskilte/standardprisskilte såfremt facadelængderne mod vejene er over 50 meter.
- Oversigtslinier og vejudvidelseslinier skal friholdes for fritstående logoskilte og standardprisskilte. Tilladelse vil enkelte steder eventuelt kunne indhentes mod udarbejdelse af deklaration om fjernelse for ansøgerens regning, såfremt dette senere kræves af vejmyndigheden.

- Logoskiltet og underskilt/prisskilt kan udføres som lysskilte.
- I forkanten af sternen ved overdækninger ved tankanlæg og bygninger i øvrigt tillades ikke stærke farver, logoer, lysskilte eller lys.
- Overdækninger ved tankanlæg kan udføres med belysning lysende ned på tankpladsen og kun der.
- Plakater, klapskilte og lignende placeret på og ved bygningen/butikken tillades ikke.
- Permanent opsætning af produktreklameflag, bannere, klapskilte, flagguirlander og lignende tillades ikke. Dog kan midlertidige opsætning af 14 dages varighed tillades i forbindelse med særlige begivenheder kan accepteres og kræver indhentning af tilladelse.
- Flagstænger tillades ikke.

42 retningslinier for boligområder

Byggepladsskilt opsat ved byggeplads i Silkeborg

Midlertidig skiltning

- Byggepladsskilte opsat i forbindelse med nybyggeri eller renovering, kan opstilles på selve byggepladsen eller opsættes på byggepladshegn, med en overflade på maksimalt 12 m². Byggepladsskilte opstillet på offentligt areal kræver tilladelse fra Teknik og Miljø.
- Salgs- og/eller udlejningsskilte for fast ejendom tillades opstillet som informationsskilte i rimelig størrelse på selve matriklen.

Stilladsreklamer

- Midlertidig placering af reklamer i form af reklameduge, -banner eller billboards på byggepladshegn og -stilladser tillades over hele byen, når disse er nødvendige i forbindelse med nybyggeri eller renovering. Fritstående stilladser opstillet til reklamemæssigt formål på eget eller offentligt areal tillades ikke. Reklamer på byggepladshegn eller -stilladser opstillet på offentligt areal kræver tilladelse fra Teknik og Miljø.

BYPORT

- Byporte skal placeres ved bymæssig bebyggelse.
- Byporte må ikke opleves med åben land som baggrund d.v.s. at bagsiden, når man kommer fra bysiden, skal være neutral og uden skiltning.
- Byporte må ikke placeres inden for vejarealet.

Byportens konstruktion skal, hvis den placeres tættere på vej end 6 meter, være med monteret brudled, således at byporten er eftergivende ved påkørsel.

- Byporten skal fremstå med et enkelt og letlæseligt budskab.
- Byporten må ikke reklamere for andet end byen og evt. større arrangementer arrangerer af borgerforeningen.
- Herning Kommune skal godkende byporte og deres placering. Ansøgningen, som skal indeholde forslag til placering, byportens udformning, størrelse, evt. belysning og konstruktion, skal sendes til Byggesag

LANDZONE

Landsbyer betragtes i skiltemæssig henseende som boligområder, såfremt de ikke fremgår som andet på kortbilag.

I landzone, åbent land og landsbybebyggelse uden for byzone, reguleres skiltning af naturbeskyttelsesloven (se bilag - lovgivning).

FREDEDE BYGNINGER

Opsætning af skilte og reklamer på fredede bygninger kræver Kulturarvsstyrelsens godkendelse. Se mere herom på www.kulturarv.dk

UAKTUEL SKILTNING

Når et skilt ikke længere er aktuelt, skal det tages ned af forretningens indehaver inden en måned fra forretningsophør. Sker det ikke, er det husejerens ansvar, at skiltet fjernes.

TIDSBEGRÆNSNING

Såfremt specielle omstændigheder eller hensyn taler herfor, kan en tilladelse gøres tidsbegrænset.

44

administration

Grundlæggende er det bygningens proportioner og arkitektur, der er afgørende for, hvad der tillades.

Såfremt der foreligger et samlet skiltekoncept for ejendommen, hvori der indgår elementer, som falder uden for de udstukne rammer, vil det altid bero på en helhedsvurdering, om der kan gives tilladelse.

Ligeledes vil helhedsvurderingen også gå forud, selvom ovennævnte krav enkeltvis er opfyldt.

Større handelscentre vurderes som særskilt helhed med udgangspunkt i vejledningens intentioner.

Skiltning skal altid placeres på egen grund, og der kan ikke reklameres for virksomheder, som ikke er hjemmehørende på ejendommen.

Hvis kommunen ikke direkte har grundlag i planer, lovgivning eller servitutter til at forhindre eller regulerer etablering af et skilt eller en reklame, kan kommunen i medfør af bestemmelserne i planlovens §14 nedlægge forbud mod arbejdets gennemførelse.

Et forbud er gældende for et år. Inden for dette år skal kommunen udarbejde et lokalplanforslag, der giver den fornødne hjemmel til at forhindre eller regulerer etableringen af et nyt skilt eller en ny reklame.

Ved alle facadeændringer, nyskiltning og opsætning af markiser og bannere anbefales det, at der søges om godkendelse hos **Herning Kommune, Byggesag, Rådhuset, Torvet, 7400 Herning**. Der ved sikres det, at der ikke udføres tiltag i strid med foreliggende lokalplaner, byplanvedtægter og retningslinier for skilte og andet facadeudstyr med deraf følgende fejlinvesteringer for ejere/lejere.

Byens Ansigt - Retningslinier for skilte og andet facadeudstyr er sammen med lovgivningen det regelsæt Herning Kommune vil administrerer ud fra.

I Herning Kommune er det Byggesag der er ansvarlige for at retningslinierne bliver fulgt og lovgivningen bliver overholdt. Hvis en ansøger ikke er tilfreds med hvilke løsning der kan godkendes, kan sagen foreligges Teknik- og Miljøudvalget. De vil så vurdere om retningslinierne er fulgt og lovgivningen overholdt.

Byens Ansigt - Retningslinier for skilte og andet facadeudstyr finder anvendelse ved ansøgning om opsætning af skiltning efter vedtagelsen.

Tidligere lovligt opsat skiltning vil fortsat være lovlig efter retningslinier for skilte og andet facadeudstyr er vedtaget.

For at fremme sagsbehandlingen skal man sikre sig, at projektet er ordentlig belyst. For at en sag kan behandles skal følgende projektmateriale fremsendes:

Underskrevet begrundet ansøgning, indeholdende oplysninger om materialer og farver (Såfremt en lejer er ansøger, skal der foreligge en skriftlig accept fra ejer, før der kan udstedes en tilladelse).

Facadetegning i 1:100, hvor ændringerne er medtaget.

Snittegning i 1:50, hvor ændringerne er medtaget.

Opmåling eller foto der viser bygningens nuværende udseende samt de nærmeste omgivelser.

Evt. **visualisering** der viser hvordan bygningen/facaden vil tage sig ud efterfølgende.

46 litteratur

- **Livet mellem husene** af Jan Gehl.
Arkitektens Forlag (2003)
- **Det nye byliv** af Jan Gehl, Lars Gemzøe,
Sia Kirknæs og Britt Sternhagen Søndergaard.
Arkitektens Forlag (2006)
- **Bedre Byrum – Byens Vægge** af Jan Gehl,
Lars Gemzøe, Bo Grönlund og Steen Holmgren.
Dansk Byplanlaboratoriums skriftserie, nr. 40
(1991)
- **Danske Bygningsudtryk** af Gorm Benzon og
Anders Nielsen
Kreditforeningen Danmark (1983)
- **Byens Ansigt**, skilte- og facadevejledning.
Herning Kommune (1995)
- **Diverse skilte- og facadevejledninger**
fra andre danske kommuner fundet på internettet.

bilag

Lovgrundlaget for skilteregulering findes i planloven, byggeloven og naturbeskyttelsesloven. Desuden kan der stilles krav efter vejlovgivningen (af sikkerhedshensyn).

I medfør af planlovens § 15 kan skilte reguleres gennem lokalplaner.

For nærmere definerede områder kan der være udarbejdet lokalplaner, som giver mulighed for facaderenovering og skiltning, der afviger fra de retningslinier, der ellers er gældende for skiltning som anført i denne vejledning. Hvor der ikke er udarbejdet regulerende lokal-

planer eller byplanvedtægter, reguleres skiltning gennem byggelovens § 6D:

“Kommunalbestyrelsen kan gøre en tilladelse efter byggeloven afhængig af, at bebyggelsen får en sådan ydre udformning, at der i forbindelse med dens omgivelser opnås en god helhedsvirkning.

Stk. 2. Skiltning, lysinstallationer o. lign. må ikke være til ulempe eller virke skæmmende i forhold til omgivelserne. Kommunalbestyrelsen kan ved forbud eller påbud sikre opfyldelsen af 1.pkt.”

Og byggelovens § 10:

“I bygningsreglementet kan fastsættes bestemmelser om anbringelse af fremspringende bygningsdele, skilte, udstillingsskabe og lign. ud over vej- eller byggelinie. Endvidere kan fastsættes regler om anbringelse af garager og op- eller nedkørsler i forhold til vej- eller byggelinie.”

Stk. 2 Når en bebyggelse opføres bag en byggelinie, som er pålagt til sikring af vejanlæg, kan bebyggelsen på de tilgrænsende grunde ikke uden kommunalbestyrelsens tilladelse udnytte en sådan tilbagerykning ved anbringelse af døre, vinduer, skiltning, reklame eller på anden måde.”

Skiltning i landzone reguleres af naturbeskyt-

telsesloven § 21, hvor i der står:

"I det åbne land må der ikke anbringes plakater, afbildninger, fritstående skilte, lysreklamer og andre indretninger i reklame- og propagandaøjemed.

Stk. 2. Forbudet i stk. 1 omfatter ikke

1) virksomhedsreklamer, som anbringes i umiddelbar tilknytning til virksomheden, når de ikke virker dominerende i landskabet og ikke er synlige over store afstande,

2) skiltning for virksomheder og for salg af erhvervsgrunde m.v., der opstilles i et område, der i en lokalplan er udlagt som erhvervsområde, uanset at området ikke er udbygget. De nærmere regler herom fastsættes af miljøministeren,

3) trafikpropaganda, der er godkendt af Rådet for Større Færdselssikkerhed,

4) plakater, der opsættes i forbindelse med folketingsvalg, valg til kommunale eller andre offentlige råd eller folkeafstemninger, og

5) mindre oplysningsskilte vedrørende næringsdrift eller virksomhed opsat på egen ejendom eller ved indkørsel til egen ejendom fra nærmeste offentlige vej eller private fællesvej. De nærmere regler herom fastsættes af miljøministeren.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan tillade, at der anbringes reklamer på idrætsanlæg."

Skiltning ved offentlige veje reguleres af vejlo-

vens §103, hvor i der står:

“Ved offentlige veje må faste genstande, skilte eller lignende ikke uden vejbestyrelsens tilladelse anbringes således, at de rager ind over vejens areal.”

Samtidig siger **vejlovens §103** også noget om udhæng på bygninger herunder baldakiner og markiser:

“Karnapper, åbne altaner, udbuede vinduer og lignende bygningsdele, der er hævet 2,8 m over fortov, må dog uden vejbestyrelsens tilladelse anbringes ud over fortovene indtil 1 m fra kørebane kant eller cykelsti. Det samme gælder porte, døre, skodder og vinduer, der er indrettet til at åbne udad, for så vidt deres underkant holdes i en højde af mindst 2,2 m over fortov.”

Færdselslovens §99 har følgende bestemmelser:

“Stk. 1. Færdselstavler, signalanlæg eller indretninger til regulering af eller til advarsel eller vejledning for færdslen må ikke anbringes ved offentlige veje uden for de tilfælde, der er angivet i denne lov eller de i medfør af denne fastsatte bestemmelser.

Stk. 2. Skilte, opslag, lysindretninger og lignende må ikke anbringes på eller i forbindelse med afmærkning efter § 95, stk. 1.

Stk. 3. Genstande af den i stk. 2 nævnte art, der kan ses fra vej, kan af politiet forlanges fjernet, hvis de har lighed med afmærkning efter § 95, stk. 1, eller de i øvrigt kan virke vildledende eller være til ulempe for færdslen.

Stk. 4. Reflekterende materiale på privat område må ikke anbringes således, at det kan tilbagekaste lyset fra køretøj på vejen”.

A3 Fast målstørrelse på 29,7 cm x 42,0 cm

Baldakin Baldakiner blev opsat på mange ældre bygninger, specielt i 70'erne, med det resultat, at flotte byhuse fortsat i dag opleves som "skåret midt over", fordi stuetagen ikke længere opleves at hænge sammen med eventuelt ovenfor liggende etager og tag. Retningslinierne her sigter mod at disse baldakiner på sigt bortsaneres i takt med ejerskifte og renovering, så de ældre bygninger igen kan træde i fuld karakter.

Billboards Oftest store udendørs reklamer langs tættrafikerede vej.

Byggepladsskilte Stort skilt opsat ved byggepladser eller på bygninger under renovering. Byggepladsskiltet viser typisk en tegning af det konkrete byggeri, samt hoved- og underleverendører.

Elektroniske lystavler Et skilt hvor oplysninger/reklamer vises elektronisk og kan ændres løbende f.eks. skilte ved motorveje.

Facade En bygnings yderside.

Facadebeklædning Plader af forskelligt materiale monteret uden på facaden.

Fagopdeling Udtryk for opdeling af husets facade.

Faneskilte Smalt skilte monteret på facade eller på høj stander, ofte som lysskilte.

Firmaflag Flag der flager med virksomhedens navn og/eller logo.

Flagguirlander Mange mindre flag, f.eks. Dannebrog, signalflag eller reklameflag monteret på line og ophængt mellem søjler o. lign.

Fritstående skilt Skilt der ikke er monteret på facader o.lign.

Gesimser Fremstående profileret bygningsdel, der tjener til dekoration eller som overgang mellem to bygningsdele, f.eks. mellem mur og tag.

Klappskilt Trekantet fritstående skilt med skiltemulighed til 2 sider.

Laserlys Koncentrerede lysstråler der meget præcise oplyser det område som lyset er rettet imod.

Laugskilt eller -symbol F.eks. en kringel hængende på facaden ved bageren, en støvle ved skomageren osv. Laugskiltet eller -symbolet er en af de først kendte skilteformer anvendt på bygninger.

Logoskilt F.eks. Shell, McDonald's o. lign. Logoet er ofte nok til at man kan genkende virksomheden. Har på sin vis overtaget laugskiltets rolle.

Markise Solskærm monteret over døre og vinduer, der evt. kan rulles op.

Markise, Påskrift på kant *En markise har ofte en forkant, der ved oprulning skjuler eller lukker for selve markisen. Forkanten er derfor et velegnet sted at skrive virksomhedens navn, da det kan ses i både ud- og indrullet tilstand. Hvori- mod virksomhedsnavn på selve lærredet ikke vil kunne ses i indrullet tilstand.*

Murkrone *Øverste del af en bygningsmur.*

Murpille *Murværket mellem to sidestillede åbninger, så som døre eller vinduer.*

Oversigtslinier *F.eks. der hvor en vej møder en anden kan der pålægges oversigtslinier som sikre bilisternes udsyn.*

Projektor *Billedgengivelse ved hjælp af lys, der kan vises på planflade, kan varieres i visningsstørrelse.*

Reklameduge *Ofte stort lærred med reklame- påtryk der udspændes på/mellem bygninger eller f.eks. mellem flagstænger.*

Reklameflag *Defineres som flag der reklamerer med andet en virksomhedens navn eller logo.*

Reklameballoner *Heliumballon af en vis størrelse, kan have forskellige former alt efter virksomheds logo eller reklame.*

Reklamebanner *Ofte smalle lærred med reklamepåtryk, der ophænges vandret eller lodret.*

Relieflignende figurer *Et reklamebudskab der rejser sig fra grundfladen og som får en 3d-agtig effekt.*

Salgs- og udlejningsskilte *F.eks. HOME, EDC m.v. eller større skilte i forbindelse med grundsalg, hvor der f.eks. kan være et billede af udsigten eller udstykningsplanen, samt navn, telefonnummer eller web adresse på sælger.*

Samordnet skiltning *Hvor flere erhvervsdrivende er bosiddende på samme adresse eller hvor man ønsker en mere samlet skiltning, f.eks. i forbindelse med benzinstationers logo og pris- skilt.*

Sikringsgitre *Rullegitter el. lign. til sikring mod indbrud.*

Signboard *Et skilt hvor oplysninger/reklamer vises ved større veje og knudepunkter.*

Skiltekoncept *Tegnings- og tekstmateriale der indsendes til kommunen til godkendelse, der beskriver hvorledes skilte vil tage sig ud i forhold til konkret byggeprojekt eller renovering. Bruges også hvor flere erhvervsdrivende er bosiddende på samme adresse.*

Sokler *Fodstykke af bl.a. mur. Ofte af andet materiale end resten af muren. Ligeledes kan den skille sig ud ved at være mere fremstående samt evt. med profileringer.*

Standardprisskilt *Skilt ved benzin- eller tankstationen med oplysning om benzinpris og oktantal.*

Stern(en) *På højkant anbragt plade eller bræt som afslutning for tagbeklædningen, som regel fastgjort for enden af spærene.*

Stilladsreklamer *Store stoflignende reklamerne, der ophænges op stilladser eller bygningsfacader i forbindelse med renovering eller ombygning, ofte trykt på net, således at lys og vind trænger igennem.*

Storskærme *Meget store digitale skærme, ofte se i forbindelse med koncerter, sportsarrangementer o. lign.*

Søjler *Ofte cylindrisk støtte, kan også have andre former, f.eks. i forbindelse med en hovedindgang.*

Udhængsskilte *Udhængsskilte placeres typisk vinkelret på facaden. De er særligt egnede at orientere sig efter i smalle gader og gangstrøg. Udhængsskilte kræver, at der er facadehøjde nok over stueetagens vinduer og døre til at det kan indpasses.*

Udhængsskilte giver mange muligheder for at lege med design, materialer og farver både på selve skiltet og på ophænget. Et veldesignet udhængsskilt - moderne eller traditionelt - kan bedst bruges som blikfang og blive en del af en forretnings eller virksomheds image.

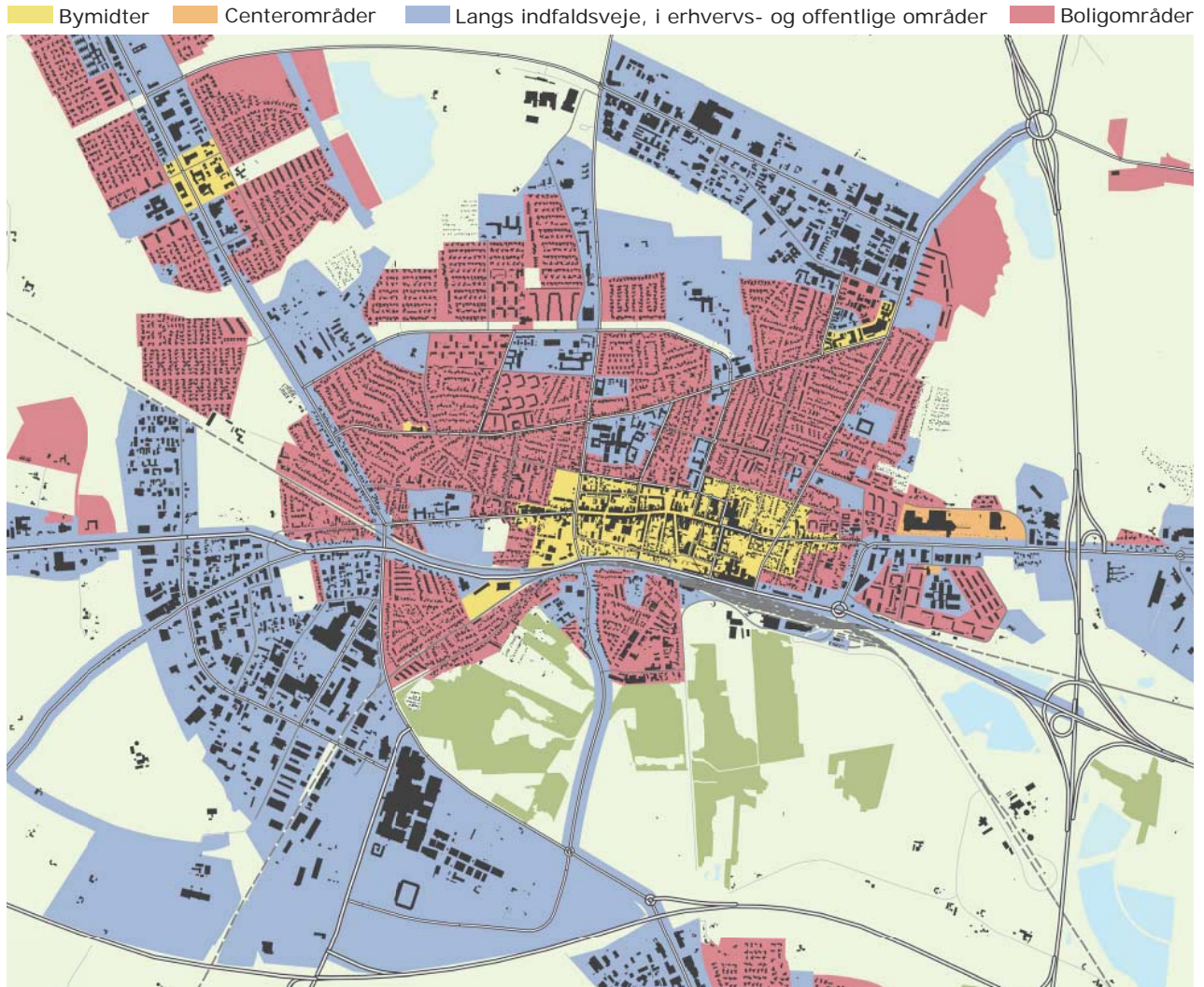
Et enkelt symbol eller et præcist bomærke, er ofte nok til at fange budskabet. Det kendes i særdeleshed fra laugsymboler.

Vejudvidelseslinier *Sikre at vejen kan udvides på sigt, når det bliver nødvendigt.*

54 bilag
kort - eksempel

HERNING

www.herning.dk

